3/2020. Büntető jogegységi határozat

életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén kizárás feltételes szabadságra bocsátásból[1]

A Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa a legfőbb ügyész által indítványozott jogegységi eljárásban Budapesten, a 2020. április 15. napján megtartott ülésen meghozta a következő

jogegységi határozatot:

Életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a feltételes szabadságra bocsátásból kizárásnak csak a Btk. 44. § (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények miatt van helye.

Indokolás

I.

A legfőbb ügyész 2019. július 4. napján kelt jogegységi indítványában az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében, elvi kérdésekben a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés *a)* pontjának második fordulatában meghatározott okból, a Bszi. 33. § (1) bekezdés *a)* pontjában megállapított jogkörénél fogva jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát indítványozta.

A jogegységi indítványra okot adó döntések a következőek:
1. A Szegedi Törvényszék 1.B.942/2016/26. számú, 2017. április 25. napján kelt ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés *d)* pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés bűntettének kísérletében. A törvényszék ezért a terheltet mint erőszakos többszörös visszaesőt életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.
A Szegedi Ítélőtábla a Bf.II.490/2017/7. számú 2017. november 9. napján meghozott, ugyanazon a napon jogerős ítéletével megváltoztatta a Szegedi Törvényszék ítéletét, és a terhelt cselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés bűntettének kísérleteként minősítette. Az ítélőtábla a feltételes szabadságra bocsátás kizárására vonatkozó rendelkezést mellőzte, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 25 évben állapította meg. Az ítélőtábla döntését – a BH 2015.145. számú eseti döntésre is hivatkozva – azzal indokolta, hogy az emberölés bűntette a Btk. 44. § (1) bekezdésében meghatározott taxatív felsorolásban nem szerepel, ezért a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem zárható ki még akkor sem, ha az elkövető erőszakos többszörös visszaeső.

1 Megjelent: Magyar Közlöny 2020/138.

Ezt követően a Szegedi Törvényszék – a Csongrád Megyei Főügyészség indítványára – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 557. § (1) bekezdése alapján lefolytatott különleges eljárás során meghozott, 1.B.942/2016/38. számú 2019. március 5. napján kelt végzésében megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. A végzés indokolása szerint a Btk. 44. § (1) bekezdésével szemben a (2) bekezdés azon esetekről rendelkezik, amikor az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabása mellett a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt, alkalmazása nem képezi mérlegelés tárgyát. A Btk. 44. § (2) bekezdése két esetkört határoz meg, amelyek közül csak a *b)* pont utal vissza az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményi körre, a (2) bekezdés *a)* pontja nem. Ebből az következik, hogy minden egyes esetben, amikor az elkövető erőszakos többszörös visszaesőnek minősül, és vele szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására került sor, akkor kötelező jelleggel ki kell zárni a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből olyan bűncselekmény esetén is, amely nem szerepel a Btk. 44. § (1) bekezdésében.

A Szegedi Ítélőtábla Bpkf.II.185/2019/5. számú 2019. május 8. napján kelt végzésével megváltoztatta a Szegedi Törvényszék végzését, és elutasította az ügyész feltételes szabadságra bocsátás kizárására vonatkozó indítványát. Megerősítette a Bf.II.490/2017/7. számú ítéletében képviselt érvelését, amely szerint az erőszakos többszörös visszaesővel szemben kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés esetén, a Btk. 44. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján csak a Btk. 44. § (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények miatt van helye a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárásának.

2. A Fővárosi Törvényszék 26.B.1391/2015/32. számú 2016. május 24. napján kelt ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés bűntettének kísérletében, és ezért mint erőszakos többszörös visszaesőt életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre ítélte. A törvényszék megállapította, hogy a terhelt a Btk. 44. § (2) bekezdés *a)* pontjának kötelező rendelkezése alapján feltételes szabadságra nem bocsátható. A Fővárosi Ítélőtábla 1.Bf.265/2016/22. számú 2017. február 28. napján kelt végzésével a Fővárosi Törvényszék ítéletét helybenhagyta, így az 2017. február 28. napján jogerőre emelkedett. A Kúria a terhelt által az alapügyben hozott határozatokkal szemben bejelentett felülvizsgálati indítványt Bfv.I.217/2018/2. számú a 2018. március 7. napján meghozott végzésével – mint törvényben kizártat – elutasította.

II.

A legfőbb ügyész jogegységi eljárás lefolytatását kezdeményezte arra figyelemmel, hogy a Szegedi Törvényszék 1.B.942/2016/26. számú ítéletében, az 1.B.942/2016/38. számú végzésében, valamint a Szegedi Ítélőtábla a Bf.II.490/2017/7. számú ítéletében és Bpkf.II.185/2019/5. számú végzésében ellentétes jogkövetkeztetésre jutott az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt erőszakos többszörös visszaeső terhelt feltételes szabadságra bocsátásának lehetőségéről, míg a Fővárosi Törvényszék 26.B.1391/2015/32. számú ítéletében és a Fővárosi Ítélőtábla 1.Bf.265/2016/22. számú végzésében a Szegedi Törvényszékkel egyező tartalmú döntést hozott.

A legfőbb ügyész indítványában a Fővárosi Törvényszék 26.B.1391/2015/32. számú ítéletében kifejtett álláspontot tartotta helyesnek.

Indokai szerint a Btk. 44. § (1) és (2) bekezdésének egymáshoz való viszonyával összefüggésben felmerült elvi kérdést a (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjának eltérő szövegezésére figyelemmel logikai, továbbá az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó Btk. általános részi rendelkezések alapján rendszertani és teleologikus jogértelmezéssel lehet megválaszolni.

A Btk. 44. § (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárása mely bűncselekmények esetén képezheti mérlegelés tárgyát. A Btk. 44. § (2) bekezdése – az (1) bekezdés megengedő szabályozásával szemben – azt írja elő, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárása mely két esetben kötelező. A Btk. 44. § (2) bekezdés *a)* pontja – a *b)* ponttól eltérően – nem utal az (1) bekezdésre, azaz a törvény eltérő feltételeket határoz meg az erőszakos többszörös visszaeső és a bűnszervezetben való elkövetés esetére. A (2) bekezdés *b)* pontjának az (1) bekezdésre történő utalása szükségtelen lenne, ha a törvény a feltételes szabadságra bocsátás kizárását csak az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményekre kívánná korlátozni. A (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjának eltérő feltételeiből egyértelműen következik, hogy az elkövető erőszakos többszörös visszaeső mivolta önmagában kizárja a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, függetlenül attól, hogy az általa megvalósított bűncselekmény szerepel-e az (1) bekezdés felsorolásában.

Az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezések bevezetésének jogalkotói célja a különös, illetve a többszörös visszaesői elkövetés esetén irányadóhoz képest is súlyosabb büntetéskiszabás lehetővé tétele, illetve – bizonyos körben – a bírói mérlegelés kizárása volt. Az erőszakos többszörös visszaesőkkel szembeni szigorúbb fellépést biztosító egyik ilyen törvényi rendelkezés a Btk. 44. § (2) bekezdés *a)* pontja, amely a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontjában meghatározott személy elleni erőszakos bűncselekményeket többször megvalósító erőszakos többszörös visszaesővel szemben kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés esetére zárja ki a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét. Álláspontja szerint a törvény következetes, mert a Btk. 38. § (4) bekezdés *b)* pontja alapján az erőszakos többszörös visszaeső a vele szemben kiszabott határozott ideig tartó szabadságvesztés esetén sem bocsátható feltételes szabadságra.

A legfőbb ügyész kifejtette, hogy a Szegedi Ítélőtábla Bpkf.II.185/2019/5. számú végzésének érvelése további részeiben sem fogadható el. A BH 2015.145. számú eseti döntésre történő hivatkozás nem helytálló, mert az abban megjelenő elvi álláspontot a Kúria a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 47/A. §-ának értelmezésével összefüggésben, tehát eltérő anyagi jogszabályok alapján alakította ki. A kábítószer birtoklás bűntettének és a rablás bűntettének halmazataként kötelezően kiszabandó életfogytig tartó szabadságvesztés büntetést illetően kifejtett érvelés pedig a Btk. 90. § (2) bekezdésének téves értelmezésén alapul. Az életfogytig tartó szabadságvesztés kötelező kiszabására ugyanis csak akkor kerülhet sor, ha az erőszakos többszörös visszaesőként elkövetett cselekmény miatt kétszeresére emelt büntetési tétel haladja meg a húsz évet, nem pedig a halmazati büntetésnél irányadó felső határ. Végül, a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége a Btk. 44. § (2) bekezdés *a)* pontjának helyes értelmezése mellett is csak azon, személy elleni erőszakos bűncselekmények esetében kizárt, amelyek az erőszakos visszaesői minőséget egyébként is megalapozzák. A személy elleni erőszakos bűncselekmények meghatározása a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontja alapján ugyan szélesebb körű, mint a Btk. 44. § (1) bekezdésének felsorolása, de szintén taxatív jellegű, így a Btk. 90. § (2) bekezdésével való együttes alkalmazása nem eredményez aránytalan és parttalan joghátrány-alkalmazást.

III.

A Bszi. 32. § (1) bekezdés *a)* pont második fordulata alapján jogegységi eljárásnak van helye, ha az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben jogegységi határozat meghozatala szükséges.

A Bszi. 33. § (1) bekezdés *c)* pontja szerint a jogegységi eljárást le kell folytatni, ha azt a legfőbb ügyész indítványozza.

A legfőbb ügyész indítványát BF.668/2019/4. számú átiratában változatlan tartalommal fenntartotta.

A Kúria Jogegységi Tanácsa a jogegységi döntés meghozatalát az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében szükségesnek tartva az eljárást – a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 670. §-ára figyelemmel a Bszi. 34–41. §-ai alapján eljárva – lefolytatta.

IV.

A jogegységi tanács az indítványozó jogi álláspontjával – a következők miatt – nem értett egyet.

1. Az indítvány alapján a jogegységi eljárás lefolytatásának minden törvényi feltétele adott.

Az indítványban meghatározott elvi kérdés a Btk. 44. § (2) bekezdés *a)* pontjának értelmezését illetően az, hogy az erőszakos többszörös visszaesővel szemben kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kötelező kizárását mely bűncselekmények alapozzák meg.

A kérdés eldöntése jogegységi igény tárgyát képezi.

2. Az eldöntendő kérdés kapcsán a jogegységi tanács áttekintette az érintett jogintézményre vonatkozó jogi szabályozás alakulását.

A tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására Magyarországon 1999. március 1-je óta van törvényi lehetőség. Ezt tartalmazza az Alaptörvény és a hatályos büntető törvénykönyv is.

Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés az, amikor az ítélőbíró ítéletében életfogytig tartó szabadságvesztést szab ki, s egyidejűleg kizárja a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

Az 1999. március 1-jén hatályba lépett 1978. évi IV. törvény 47/A. § (1) bekezdése szerint életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

Az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdésének második mondata szerint tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

Az 1993. évi XVII. törvény 1993. május 15-étől hatályba lépő módosítása szerint a törvény erejénél fogva „nem bocsátható feltételes szabadságra az életfogytig tartó szabadságra ítélt, ha ismételten életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélik”.

Ezt követte az 1999. március 1-jén hatályba lépett módosítás, miáltal a perbíró törvényi lehetőséget kapott arra, hogy a bűnösség kimondásával és az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásával egyidejűleg az ítéletében kizárja a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

Ezt a lehetőséget a hatályos Btk. is tartalmazza, s akként szabályozza, hogy taxációt ad azokról a bűncselekményekről, amelyek miatt kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadság – bírói mérlegelés alapján – kizárható. Emellett megállapít két olyan további feltételt, amelyek megvalósulásakor a kizárás kötelező.

Mindez azt jelenti, hogy a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés szankciórendszeren belüli súlya (rangja) a határozott tartamú szabadságvesztéshez képest megkülönböztetett jelentőséggel bír.

Az Alkotmánybíróság 23/2014. (VII. 15.) AB határozatának 1. pontja azt állapította meg, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény) 2010. július 23-tól 2013. június 30-ig hatályos 85. § (4) bekezdésének alkalmazása alaptörvény-ellenes.

Az 1978. évi IV. törvény 85. § – 2010. évi LVI. törvény 2. §-ával beiktatott – (4) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazta:

„Ha a bűnhalmazatban levő bűncselekmények közül legalább három a 137. § 17. pontjában meghatározott személy elleni erőszakos bűncselekmény, a (2) bekezdés szerinti büntetési tétel felső határa a kétszeresére emelkedik. Ha a büntetési tétel így felemelt felső határa a húsz évet meghaladja, vagy a törvény szerint bármelyik bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, az elkövetővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni.”

E törvényszöveget is módosította a 2010. évi CLXI. törvény 68. § (5) bekezdés *b)* pontja, azonban csupán annyiban, hogy a második mondatban a „meghaladja” szót „meghaladná” szóra pontosította.

A büntetőtörvény e rendelkezése tehát a bűnhalmazatban elbírált legalább három személy elleni erőszakos bűncselekmény esetében rendelkezett a halmazati büntetés kiszabásának szabályáról.

Ezzel szemben az 1978. évi IV. törvénynek a 2010. évi LVI. törvény 4. §-ával megállapított 97/A. § (1) bekezdése szerint:

„Az erőszakos többszörös visszaesővel szemben az erőszakos többszörös visszaesőkénti minősítést megalapozó, súlyosabban büntetendő személy elleni erőszakos bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a kétszeresére emelkedik. Ha a büntetési tétel így felemelt felső határa a húsz évet meghaladja, vagy a törvény szerint a bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, az elkövetővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni.”

Ez – szemben a 85. § (4) bekezdésével, amely a bűnhalmazatra vonatkozott – az erőszakos többszörös visszaesőkénti elkövetést megalapozó bűnismétlés esetére tartalmazott büntetéskiszabási szabályt.

Az Alkotmánybíróság az 1978. évi IV. törvény 47/A. § (1) bekezdés 2. fordulata és (3) bekezdése, valamint a Btk. 42. § 2. fordulata és 44. § (1) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló bírói indítvány tárgyában a 2015. január 20. napján meghozott III/833/2014. számú határozatában az eljárást megszüntette.

3. Az indítvány elbírálásánál irányadó hatályos jogszabályok a következők:

A Btk. 44. §-a szerint:

„(1) Életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét csak az alábbi bűncselekmények miatt zárhatja ki:

a) népirtás [142. § (1) bekezdés],

b) emberiesség elleni bűncselekmény [143. § (1) bekezdés],

c) apartheid [144. § (1) és (3) bekezdés],

d) hadikövet elleni erőszak súlyosabban minősülő esete [148. § (2) bekezdés],

e) védett személyek elleni erőszak [149. § (1)–(2) bekezdés],

f) nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazása [155. § (1) bekezdés],

g) egyéb háborús bűntett (158. §),

h) emberölés súlyosabban minősülő esete [160. § (2) bekezdés],

i) emberrablás súlyosabban minősülő esete [190. § (3)–(4) bekezdés],

j) emberkereskedelem súlyosabban minősülő esete [192. § (6) bekezdés],

k) alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása [254. § (1) bekezdés],

l) rombolás súlyosabban minősülő esete [257. § (2) bekezdés],

m) fogolyzendülés súlyosabban minősülő esete [284. § (4) bekezdés],

n) terrorcselekmény [314. § (1) bekezdés],

o) jármű hatalomba kerítése súlyosabban minősülő esete [320. § (2) bekezdés],

p) közveszély okozása súlyosabban minősülő esete [322. § (3) bekezdés],

q) zendülés súlyosabban minősülő esete [442. § (4) bekezdés],

r) elöljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esete [445. § (5) bekezdés],

ha azt személy elleni vagy dolog elleni erőszakkal követik el.

(2) A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét ki kell zárni, ha az elkövető

a) erőszakos többszörös visszaeső, vagy

b) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszervezetben követte el.”

A Btk. 45. § (7) bekezdése alapján nem bocsátható feltételes szabadságra az elítélt, ha ismételten életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélik. Ha a korábbi életfogytig tartó szabadságvesztést még nem hajtották végre, az ismételten kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés nem hajtható végre.

A Btk. 90. § (2) bekezdése szerint az erőszakos többszörös visszaesővel szemben az erőszakos többszörös visszaesőkénti minősítést megalapozó bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a kétszeresére emelkedik. Ha a büntetési tétel így felemelt felső határa a húsz évet meghaladná, vagy a törvény szerint a bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, az elkövetővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kell kiszabni.

Az eldöntendő kérdés megválaszolásának kiindulópontja az, hogy minden bűncselekmény esetében, amelynél a Btk. Különös Része életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását teszi lehetővé, elvileg feltételes szabadságra bocsátásnak is van helye.

A Btk. 44. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint: a törvény rendelkezik a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésről is. Az Alaptörvénnyel összhangban meghatározza azoknak a bűncselekményeknek a körét, amelyek esetén a bíróság életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

A Btk. 44. § (1) bekezdése életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén a bíró számára a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárás lehetőségét teremti meg, taxatíve felsorolva mindazon bűncselekményeket, amelyek esetében az eljáró bíró mérlegelésére bízza, hogy adott esetben él-e ezzel a lehetőséggel.

Ehhez képest a Btk. 44. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjában két olyan esetkört határoz meg, amikor – az előző lehetőséghez képest – kötelező a feltételes szabadságra bocsátás kizárása. Eszerint akkor, ha az elkövető erőszakos többszörös visszaeső, illetve ha a felsorolt cselekményeket bűnszervezetben követte el.

Ezáltal a (2) bekezdés révén a törvény nem a kizárás lehetőségét teremti meg, hanem a kizárás lehetőségén belüli, kötelező eset alkalmazását írja elő.

A Btk. 44. § (1) és (2) bekezdésének egymást kiegészítő értelme az, hogy a feltételes szabadságra bocsátás kizárását megengedő (1) bekezdésben felsorolt bűncselekmények elkövetőjét akkor kell – mérlegelést nem tűrően – kizárni a feltételes szabadságra bocsátásból, ha e bűncselekmények valamelyikét erőszakos többszörös visszaesőként (alanyi meghatározottság) vagy bűnszervezetben (tárgyi meghatározottság) követte el.

A Btk. 44. § (1) bekezdése tehát kifejezetten és kimerítően meghatározza, azon bűncselekmények körét, amikor van lehetőség a kizárás mérlegelésére. A (2) bekezdés pedig ezt a mérlegelést zárja ki, de csak ezen bűncselekmények esetében.

Ekként a Btk. 44. § (1) és (2) bekezdése alkalmazása során is a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés – a legsúlyosabb büntetés – kiszabására csak oly módon kerülhet sor, amely a törvényhozói akarattal összhangban álló, és ez értelmezés útján nem tágítható. Ez alkotmányos alapjogi követelmény, ezáltal garanciális jelentőségű.

A teljesség kedvéért jegyzi meg a Kúria, hogy a Btk. 45. § (7) bekezdése az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt elkövető esetében szintén kötelezővé teszi – mérlegelést nem tűrő módon – a feltételes szabadságra bocsátásból kizárást, ha ismételten életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélik. Értelemszerűen ez a másodszori határozatlan idejű szabadságvesztésre ítélés tényéhez kötődő, nem pedig az elkövetett cselekmény jellegéhez vagy az elkövetői minőséghez. Ez a törvény parancsa, mely világos és egyértelmű.

4. A Btk. 90. § (2) bekezdése az erőszakos többszörös visszaesővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását írja elő, ha a büntetési tétel törvény szerinti felemelt – kétszeres – felső határa a húsz évet meghaladná, vagy a törvény szerint a bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető.

Ez az erőszakos többszörös visszaesővel szemben alkalmazandó egyfajta büntetéskiszabást érintő automatizmus, szintén törvényi kötelezés, törvény erejénél fogva kötelező.

Ehhez képest kérdésként merül fel, hogy a Btk. 90. § (2) bekezdésében írt rendelkezése és a 44. § (2) bekezdés *a)* pontja egymáshoz való viszonya, vagyis a 90. § (2) bekezdése alapján életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt erőszakos többszörös visszaeső feltételes szabadságra bocsátható-e.

A Kúria álláspontja szerint igen. A már kifejtettekből következően a Btk. 90. § (2) bekezdése szerinti automatizmushoz nem járulhat eleve egy újabb automatizmus, ha már az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásához is egyfajta automatizmus útján jutunk el.

Viszont ha az erőszakos többszörös visszaeső által elkövetett cselekmény eleve életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető (tehát nem csak a büntetési tétel felső határának emelése folytán), akkor a 44. § (2) bekezdés *a)* pontja alkalmazandó, nyilvánvalóan az (1) bekezdés által meghatározott körben.

Másképpen szólva: a 90. § (2) bekezdése esetén is csak akkor lehet a feltételes szabadságra bocsátásból való kizáráshoz eljutni, ha a 44. § (1) bekezdése szerinti cselekményről van szó, és akkor lehet tényeges életfogytig tartó szabadságvesztést kiszabni, ha ilyen cselekményt követett el az erőszakos többszörös visszaeső.

5. Nem alapos ezért az indítványozó azon álláspontja, amely szerint erőszakos többszörös visszaeső elkövető esetén az elkövető ezen mivolta önmagában kizárja a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, függetlenül attól, hogy az általa megvalósított bűncselekmény szerepel-e a Btk. 44. § (1) bekezdésének felsorolásában.

V.

A kifejtettek alapján a Kúria Jogegységi Tanácsa az ítélkezési gyakorlat egységessége érdekében – a Bszi. 37. § (1) bekezdése szerinti ülésen eljárva – a rendelkező rész szerinti jogegységi határozatot hozta.

A jogegységi határozatot a Bszi. 42. § (1) bekezdésére figyelemmel a Magyar Közlönyben, a központi honlapon és a Kúria honlapján közzéteszi.

Budapest, 2020. április 15. napján

Dr. Kónya István s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Molnár Ferencné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Csák Zsolt s. k.,
bíró

Dr. Katona Sándor s. k.,
bíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
bíró

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k.,
bíró

Dr. Székely Ákos s. k.,
bíró

a jogegységi tanács tagjai

TARTALOMJEGYZÉK

3/2020. Büntető jogegységi határozat ---- 1
életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén kizárás feltételes szabadságra bocsátásból ---- 1
Indokolás ---- 1
I. ---- 1
II. ---- 2
III. ---- 3
IV. ---- 4
V. ---- 7